

Region Örebro län
Regionservice

Upphandlingsrapport

Helår 2023

Upphandlingsrapport

Helår 2023

Markus Liljenroth

2024-01-10

Innehåll

Inledning.....	4
Kommande upphandlingar	5
Inköp och upphandling	5
Medicinsk Teknik.....	6
Pågående upphandlingar	7
Inköp och upphandling	7
Medicinsk Teknik.....	8
Avslutade upphandlingar	10
Inköp och upphandling	10
Medicinsk Teknik.....	12
Kommentarer.....	14
Hållbarhet.....	14
Avtals- och inkösuppföljning.....	17
Överprövningar	19
Övrigt.....	22

Inledning

Denna rapport redovisar kommande, pågående och genomförda upphandlingar, samt överprövningar och det uppföljningsarbete som handhas av de upphandlande enheterna inom Region Örebro län.

De upphandlande enheterna är:

- Regionservice – Inköp och upphandling
- Regionservice – Medicinsk Teknik

Förutom de två ovan beskrivna upphandlande enheterna finns även samarbeten med andra regioner där upphandling sker gemensamt.

Dessa är följande:

- Varuförsörjningen (förbrukningsmaterial för vården och kontorsmaterial)
- 7-klövern (hjälpmedel)
- 3-klövern (mediciner)
- Övriga samarbeten

I denna rapport redovisas enbart egna och gemensamma upphandlingar från 7-klövern, 3-klövern och övriga samarbeten. Med upphandlingar avses de konkurrensutsättningar som regionen genomfört överstigande direktupphandlingsbeloppen.

Gällande upphandlingar genomförda av inköpscentralerna ADDA och Kammarkollegiet redovisas i denna rapport enbart de andra konkurrensutsättningar som Region Örebro län gör på berättigade ramavtal från dessa.

Kommande upphandlingar

Inköp och upphandling

Sammanställning

Under perioden jan-juni 2024 ska 30st upphandlingar påbörjas. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none"> • Andningshjälpmedel • Arbetsstolar • Bevakningstjänster • Byggtreprenad nya Endoskopilokaler • Byggtreprenad Nätstation Kga las • Byggtreprenad Nätstationer USÖ • Byggtreprenad ombyggnad hissar i länet • Drift av restaurangverksamhet (ev. konferensservice) USÖ • Eldrivna rullstolar C1, C2, C3, B5 • Elektriskt material • Flytt- och montagetjänster • Glas- och glasmästeritjänster • Gruppmottagning för fysioterapi 10 • Gruppmottagning för fysioterapi 4 •Handledning för psykologer och kuratorer	<ul style="list-style-type: none"> • IT-produkter och telefoner • Konsulttjänster inom det psykosociala fältet • Lagerhållningssystem • Ledarskapsprogram (del B) • Licenspartner • Markiser och persienner • Ramavtal serviceuppdrag bygg • Ramavtal serviceuppdrag fukt • Rekryteringstjänster för chefer • Security Operations Center • Storköksutrustning (via ADDA) • System för utbetalningar till privata vårdgivare • Tandtekniska tjänster • Telefonväxel- och kontaktcenterlösning • Volym- och sprutpumpar
--	--

Medicinsk Teknik

Sammanställning

Under perioden jan-juni 2024 ska 20st upphandlingar påbörjas. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none"> • Autoklaver ånga med in- och urlastare, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • CBCT tandvårdsröntgen, Folktandvården • Diatermiapparat varav 1 APC (argonplasmacoagulator), VO kirurgi, Område specialiserad vård • Diskdesinfektor, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • DT till Karlskoga och Lindesberg, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Flödescytometer, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning • Hemodialysmaskiner och mobila vattenanläggningar, VO medicin Universitetssjukhuset Örebro, Område specialiserad vård • Infusionspumpar, Hälso- och sjukvården • In-vivo dosimetri, VO onkologi, Område specialiserad vård • Laparoskopistaplar, VO kirurgi, Område specialiserad vård • Patientövervakningssystem, Sjukhusverksamhet Karlskoga lasarett, Område nära vård	<ul style="list-style-type: none"> • Reinvesteringar på Lindesbergs operationsavdelning, operationsbord, plintar och transportvagnar, VO ortopedi och handkirurgi, Område specialiserad vård • Röntgenutrustning för slättröntgen, konventionell röntgen, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Sekvenseringsutrustning, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • Sekvenseringsutrustning, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • Transkraniell doppler, VO neurokirurgi, Område specialiserad vård • Ultraljudsapparat, VO anestesi- och intensivvård, Område specialiserad vård • Ultraljudsutrustning, VO obstetrik och gynekologi, Område specialiserad vård • Utrustning för regionövergripande endoskopiverksamhet, Hälso- och sjukvården • Vätskehanteringsrobot för nukleinsyraextraktion, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning
--	--

Pågående upphandlingar

Inköp och upphandling

Sammanställning

Antalet pågående upphandlingar är 42st. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none"> • Antidecubitusmadrasser • APAP, autoBilevel, ASV och Masker (7-klövern) • Byggtreprenad T5 projektet i O huset • Centralbaserat fordonssystem • Cochleaimplantat • Dentalinredning • El-mäklartjänst • Fastighetssystem • Galliumgenerator • Hygienhjälpmedel • Hörapparater • Implementation och applikationsdrift till Tandvårdsenheten • Livsmedel - Färskt bröd • Livsmedel - Färskt kött och chark • Läkemedel på rekvisition 2024 (3-klövern) • Manuella – Aktivrullstolar (7-klövern) • Manuella – Komfortrullstolar, underreden, vagnar (7-klövern) • Möbler till Skebäcks vårdcentral område omsorg och kontor • Parkeringsautomater (genom Örebro kommun) • Pensionsadministration • Personlyftar	<ul style="list-style-type: none"> • Portabla ramper • Produktions- och resursplaneringssystem • Profilmaterial • Ramavtal konsulter El projektering • Ramavtal konsulter VVS-projektering • Ramavtal serviceuppdrag: plåt ** • Resebyråtjänster • Restaurering och utveckling av Bergslagsleden • Rollatorer, gånghjälpmedel och gästolar (7-klövern) • Serviceresor • Sittskal (formgjutna sitsar) • Städmaskiner • Synhjälpmedel • Systemlösningsavtal för skanning • Teckenspråktolktjänster • Tråg och lockmaterial till kostavdelningen USÖ ** • Upphandling - Växtskötsel inom Region Örebro • Upphandling av övernattningshotell Karlskoga • VVS-material • Värdetransporter • Ärendehanteringssystem
--	--

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår är ca 1 850

Mnkr*.

* Ett uppskattat värde utifrån tidigare avtal eller förväntat behov.

** Överprövad, se särskild redovisning.

Medicinsk Teknik

Sammanställning

Antalet pågående upphandlingar är 37st. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none"> • Autoklaver ånga med in- och urlastare, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård • Bårssystem ambulans, VO ambulanssjukvård, Område specialiserad vård • Datortomograf, Skandionkliniken Uppsala • Digital dermatoskopi, VO hud- och reumatologi, Område specialiserad vård • Diskdesinfektor, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård • EEG-system, Hälso- och sjukvården • Genomlysning för röntgenkliniken och endoskopienheten, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Genomlysningsutrustning, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Glas skanner, Kliniskt forskningscentrum med innovationsteam, Område forskning och utbildning • Halvautomatiska defibrillatorer, Hälso- och sjukvården • HD-cystoskop, VO urologi, Område specialiserad vård • Hematologiutrustning, VO Laboriemedicin, Område specialiserad vård • Hemodynamikutrustning, VO hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi, Område specialiserad vård • Instrument för extrahering av DNA och RNA, Kliniskt forskningscentrum med innovationsteam, Område forskning och utbildning • Isokinetisk testutrustning av muskelstyrka, Universitetssjukvårdens forskningscentrum, Område forskning och utbildning • IT stöd för klinisk genetik, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård	<ul style="list-style-type: none"> • Linjäraccelerator till strålbehandlingen, VO onkologi, Område specialiserad vård • Masspektrometer, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård • Mobil CT till NIMA, VO neurokirurgi, Område specialiserad vård • MT-utrustning till core-facilitet, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård • MT-utrustning till ny vårdcentral, Vårdcentraler Örebro Öster, Område nära vård • Sprutdispenser till PET/CT, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Reagensavtal för f-kalprotektin, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård • Renvattenanläggning, VO medicin, Område specialiserad vård • Robot för ortopedi, VO ortopedi och handkirurgi, Omr specialiserad vård • Robot, VO ortopedi och handkirurgi, Omr specialiserad vård • Röntgensystem för angiografiundersökningar, VO hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi, Område specialiserad vård • UHPLC MS/MS, Arbets- och miljömedicin, Hälso- och sjukvården • Ultraljud, Hälso- och sjukvården • Ultraljudsapparat, VO barn-och ungdomsmedicin, Område specialiserad vård • Ultraljudsutrustning, VO onkologi, Område specialiserad vård • Ultrasugsaspirator, VO neurokirurgi, Område specialiserad vård • Utrustning till endoskopiverksamheten, Område specialiserad vård • Vätskekromatografiskt, högupplösande masspektrometriskt analysinstrument (UHPLC-QTOF) med tillhörande databas, VO laboriemedicin, Område specialiserad vård
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Kartstöd i hela regionen, VO ambulanssjukvård, Område specialiserad vård • Kringutrustning till nytt elfyslaboratorium, VO Hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi, Område specialiserad vård 	<ul style="list-style-type: none"> • Övervakningsutrustning DKE, VO anesthesi- och intensivvård, Område specialiserad vård
--	---

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår och serviceavtal är ca 360 Mnkr*

* Ett uppskattat värde utifrån tidigare avtal eller förväntat behov.

** Överprövad, se särskild redovisning.

Avslutade upphandlingar

Inköp och upphandling

Sammanställning

Under perioden januari-december 2023 har 64st upphandlingar avslutats. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none"> • 25-års gåva • Anestesivagnar • AnIva-team • Arkitekter för administrativa lokaler • Avfallsentreprenör - Avfallshantering • Avfallsentreprenör - Sekretessavfall • Biljettkontrollverksamhet • Bröstradiologisk verksamhet • Byggtreprenad Fjärrkyla med redundanshiss • Byggtreprenad ombyggnad av 30st hissar • Byggtreprenad rotrenovering av hydroterapiassänger M-huset-avbruten • Byggtreprenad T5 projektet i O huset • Café- och kioskverksamheter USÖ • Digital konferens Rehabilitering • Digitala vårdmöten • Dryckesautomater 2022 • Eldrivna rullstolar B3, B4 • Fickminne och talboksspelare (4-klöver) • Finansiell leasing • Förmånscyklar • Hisservice • HPV-vaccin • Hyrpersonal inom hälso- och sjukvården (Nationell) • Inramning och montering av konst • Inredningsarkitekt • Intravenösa läkemedel - Gauchers sjukdom • IT-plattform • IT-system för sjukhusapotek • IT-system för utbildningsadministration • Kompressionsutrustning • Konsultstöd för pm3	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktlinser • Korttidshyra fordon • Livsmedel – Bryggerivaror • Luftfilter - (2-klöver) • Medicinska gaser • Mediciebevaknings- och medieanalystjänster • Möbelrenovering • Möbelpetsning • Möbler till Skebäcks vårdcentral område arbetsstolar och gardiner • Nationellt upphandlat läkemedel - Crysvida • Nätverksprodukter • Ortopediska skor och råmaterial • Ortopedtekniska proteser • Ortoser • Patientsängar och sängbord • Postförmedlingstjänster(ADDA) • Ramavtal julgåva (avbruten) • Ramavtal konsulter HT • Ramavtal konsulter VT • Ramavtal möbler för återbruk • ReQtest • Resvaneundersökning • Service & support av Health Connect • Sittdynor (7-klöver) • Snöröjning och halkbekämpning Örebro • Teknisk support och service till Platina • Timbanken - Affärsrådgivning till företag i Örebro län • Timbanken - IT-system för affärsrådgivning • Upphandling - Externa städtjänster • Upphandling ledarskapsprogram del A och C • Upphandling livsmedel - Djupfryst • Vädskydd, glas, plast och metall • Övernattningshotell (5-klöver)
--	---

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår är ca 1 930 Mnkr. Upphandlingsavdelningen mottog totalt 384st anbud, dvs 6st anbud i snitt per upphandling.

** Upphandling har varit föremål för överprövning, se särskild redovisning.

Miljö, etiska och sociala krav

Miljökrav har varit möjligt att ställa i 55st upphandlingar. De 9st upphandlingar som ej har varit möjligt att ställa miljökrav på är upphandlingar av konsulttjänster och system.

Krav på Uppförandekod har varit möjlig att ställa i 58st upphandlingar. De 6st upphandlingar som ej varit möjligt att ställa krav på uppförandekod är kopplade till konsulttjänster och systemstöd.

Krav på Social hänsyn ställts i samtliga upphandlingar genom krav ”Inköp på lika villkor” som tillvaratar perspektivet jämställdhet och barns rättigheter. Övriga dimensioner i begreppet Social hänsyn har tillvaratagits i ovanstående Uppförandekod. Däremot har inga krav på Social hänsyn ställts enligt Region Örebro läns riktlinje om Social hänsyn vid upphandlingar. Skälen till det är bl.a. att arbetsförmedlingen genomfört nedskärningar av uppdrag kring sysselsättning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Medicinsk Teknik

Sammanställning

Under perioden januari-december 2023 har 22st upphandlingar avslutats. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none"> • Albia multiplex, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • Autoguide för navigationsledd biopsi, VO neurokirurgi, Område specialiserad vård • Datasystem LIMS, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Datortomograf (CT), VO onkologi, Område specialiserad vård • Infärgningsutrustning histologi inkl montering, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • Mjukvara för simulering, Kliniskt forskningscentrum med innovationsteam, Område forskning och utbildning • Mobil ultraljudsapparat, VO barn- och ungdomsmedicin, Omr specialiserad vård • Mobilt 2-plans genomlysningssystem (biplansröntgen), VO ortopedi och handkirurgi, Område specialiserad vård • Neuronavigationsutrustning, VO neurokirurgi, Område specialiserad vård • Operationsmikroskop, VO huvudhals- och plastikkirurgi, Område specialiserad vård • Sekvensinstrument med medelhög kapacitet, Område forskning och utbildning	<ul style="list-style-type: none"> • Serviceavtal till Flexlab Invitation, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • Serviceavtal till Flexlab Sympathy, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård • Ultraljudsapparat kärl, VO hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi, Omr specialiserad vård • Ultraljudsmaskin för diagnostik hjärta, Sjukhusverksamhet väster, Område nära vård • Ultraljudsmaskin, VO obstetrik och gynekologi, Omr specialiserad vård • Uppgradering av magnetkamera USÖ, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Utrustning för invändig rengöring, smörjning och desinfektion av turbiner, depurering-, hand- och vinkelstycken för dentalt bruk, Folktandvården • OCT Heidelberg, VO ögonkliniken, Område specialiserad vård • OCT, VO ögonkliniken, Område specialiserad vård • PET/CT, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård • Ögonbottenkameror, VO ögonkliniken, Område specialiserad vård
--	---

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår är ca 102 Mnkr. Medicinsk Teknik mottog totalt 34st anbud, dvs 1,5st anbud i snitt per upphandling.

** Upphandling har varit föremål för överprövning, se särskild redovisning.

Miljö, etiska och sociala krav

I samtliga annonserade upphandlingar har både krav på leverantörens miljöarbete ställts och miljökrav på produkten kunnat ställas. Vilka miljökrav som varit lämpliga att ställa beror på typ av produkt som upphandlats, och har därför anpassats för respektive upphandling.

Krav på Uppförandekod har varit möjlig att ställa i samtliga upphandlingar.

Specifika krav på Social hänsyn har inte kunnat ställas i någon annonserad upphandling då upphandling av tjänster endast omfattar serviceavtal tillhandahållna av leverantör. Däremot omfattar Uppförandekoden även Social hänsyn till viss del.

Kommentarer

Nedan redogörs arbetet kring hållbarhet, avtals- och inkösuppföljning samt överprövningar.

Hållbarhet

Område inköp- och upphandling genomför sitt arbete med att upphandla varor, tjänster och entreprenader med stor hänsyn till människor och miljö. Genom att upphandla på ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt bidrar vi till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljö kvalitetsmålen.

Hållbarhetsarbetet under 2023

I pågående och kommande upphandlingar jobbar vi fortsatt med att ställa krav på fordon som ska vara så fossilfria som möjligt. Genom att kategorisera en upphandling utifrån guld, silver och brons såsom modellen nedan illustrerar, kan upphandlingen lättare välja ut de upphandlingar som är transportintensiva (guld) såsom livsmedels- och avfallsupphandling. Däremot är upphandling av exempelvis konsulter, olika digitala tjänster som inte är så transportintensiva (brons) och kan därför fokusera på andra aspekter av hållbarhet såsom sociala och ekonomiska.

Kravnivå	Guld	Silver	Brons
Omfattning av transporter i upphandlingen	Transporter utgör hela eller största delen av tjänsten. Upphandlingar som omfattas av EU:s CVD-krav ingår här.	Transporter utgör en betydande del av tjänsten.	Transporter utgör en mindre del av tjänsten.
Exempel på upphandlingar	<ul style="list-style-type: none"> Avfallshämtning Taxiresor (färdtjänst, sjukresor, skolskjuts etc) Leveranser av livsmedel och måltidstjänster Linjetrafik Post-, bud- och paket-tjänster Bilpool och hyrbiltjänster Godstransporter av större omfattning, exempelvis förbrukningsmaterial inom vård, skola, omsorg. 	<ul style="list-style-type: none"> Entreprenadarbeten av olika slag (bygg, mark, anläggning, snöröjning, parkskötsel) Fastighetsdrift Större hantverkartjänster (bygg, el, VAVVS, etc) Bevakningstjänster Textilservice 	<ul style="list-style-type: none"> Skadedjursbekämpning Transport av avlidna Konsulttjänster som kräver transport med bil för att utföra tjänsten, exempelvis vissa it-tjänster, byggledning etc. Städtjänster
Lämpliga kravnivåer att ha som utgångspunkt	<p>Andel förnybart drivmedel: hög andel</p> <p>Andel miljöfordon: hög andel CVD-upphandlingar måste tillsammans ha en tillräckligt hög andel elfordon, el förnybart drivmedel. Krav på hög andel miljöfordon.</p> <p>Grundläggande fordonskrav: samtliga fordon, men mindre viktigt vid i krav på i princip endast miljöfordon</p>	<p>Andel förnybart drivmedel: hög andel</p> <p>Andel miljöfordon: lägre andel</p> <p>Grundläggande fordonskrav: eventuellt samtliga fordon eller hög andel för de fordon där det har störst betydelse utifrån den aktuella upphandlingen</p>	<p>Andel förnybart drivmedel: lägre andel</p> <p>Grundläggande fordonskrav: Endast krav på Euroklass, alternativt på en lägre andel för de fordon där det har störst betydelse utifrån den aktuella upphandlingen.</p>
Hur följs kraven upp?	<p>Minst en gång per år.</p> <p>Genomgång av kontraktsvillkoren vid avtalsstart för att undvika missförstånd.</p> <p>Konkreta stickprov ute på plats kan göras ibland och när indikationer finns på att det behövs.</p>	<p>Minst en gång per avtalsperiod.</p> <p>Genomgång av kontraktsvillkoren vid avtalsstart för att undvika missförstånd.</p> <p>Konkreta stickprov ute på plats kan göras ibland och när indikationer finns på att det behövs.</p>	<p>Stickprov ibland och när indikationer finns på att det behövs.</p>

Upphandling Väderskydd 23RS7701

I denna upphandling har krav ställts på att arbetat aktivt för att fasa ut och minimera farliga ämnen såsom vilket material vi avser att använda till vilka kemikalier som ska användas vid skada och klotter.

Trygghetsarbeten för dem som ska uppehålla sig på platsen har beaktats.

Även arbetsmiljön för de som utför arbetet beaktas; inga tunga lyft (får/ska förekomma) och att de arbeten som utförs ska samplaneras med andra arbeten för att minimera att fordon körs i onödan.

Livsmedelsupphandling Bryggerivaror 22RS2446

Inom Bryggeri har drivmedelskrav ställts så att dessa ska vara lämpliga utifrån marknaden och upphandlingsobjektet. Krav på successiv upptrappning av användandet av förnybara drivmedelsprodukter i uppdraget:

- Drivmedel som används inom ramen för uppdraget under avtalsår 1 ska utgöras till minst [50%] av förnybara drivmedelsprodukter.
- Drivmedel som används inom ramen för uppdraget under avtalsår 2 ska utgöras till minst [100%] av förnybara drivmedelsprodukter.

Städupphandling 22RS3571

Region Örebro län har antagit en riktlinje för städning och källsortering som har varit vägledande i arbetet.

Barnens bästa har beaktats och utretts under hela upphandlingsprocessen. Då barn är mer känsliga än vuxna för farliga kemiska ämnen har kravställning kring vilka kemikalier som får användas vid utförandet av städtjänsten identifierats som viktigt.

Avfallsupphandling 22RS6720

Upphandlingen består av två anbudsområden, ett avser avfallshantering (hämtning, återvinning eller annan slutbehandling av avfall) och det andra avser hantering av sekretessavfall inom region Örebro län.

I upphandlingen har krav på kemiska produkter ställts. Leverantören är skyldig att regelbundet följa upp och ta ställning till om kemiska produkter och varor som används i uppdraget kan ersättas med andra mindre farliga för människors hälsa och för miljön. Produkter som uppfyller kriterier för miljömärkning, såsom "Svanen" ska användas i första hand.

Krav på fordon har ställts samt krav på sparsam körning i den mån det är erforderligt.

Social hänsyn och barnperspektiv

Krav på Social hänsyn ställts i samtliga upphandlingar genom bl.a. krav ”Inköp på lika villkor” som tillvaratar perspektivet jämställdhet och barns rättigheter. Ovanstående upphandlingar är goda exempel på detta.

Nationella kansliet

Nationella kansliet för hållbar upphandling är ett nationellt samarbete mellan Sveriges alla regioner.

Arbetet med handlingsplan 2023-2025 fortsatte under hela 2023.

På uppdrag av styrgruppen har nationella kansliet reviderat de nuvarande villkoren för hållbara leverantörskedjor. Region Örebro län bedömer att den nya uppförandekoden bidrar till att skapa såväl socialt som miljömässigt hållbara affärer och leverantörskedjor samt motsvarar de av regionen satta mål. Ärendet om att anta den reviderade uppförandekoden fattar Region Örebro län beslut om i början på 2024.

I övrigt har Nationella kansliet genomfört

- 42st avtalsuppföljningar
- 10st leverantörsdialoger
- 4st revisionsrapporter
- Genomfört en rad utbildningar
- Skapat förutsättningar för landets regioner att anta ny leverantörskod och kontraktsvillkor
- Fortsatt arbete med att ta fram kravpaket inom miljösidan
- Arbetat på framtagningen av en vägledande handbok för arbetet med harmonisering av hållbarhetskrav
- Utrett PVC- frågan och dess utmaning i en jämförelseutredning som material inom hälso- och sjukvården m.fl.

Övrigt

Avslutningsvis så har Område inköp och upphandling, till regionens verksamheter och näringsliv, genomfört ett antal utbildningar inom hållbarhetsområdet som varit uppskattade.

Avtals- och inkösuppföljning

Under hösten har marknaden, efter en längre period av orimligt begärda prisjusteringar, lugnat sig till att återgå till en mer normal nivå och hantering av prisjusteringar, i enlighet med vad som avtalats.

Utmaningen kvarstår alltså med höga prisjusteringar så länge som inflation osv påverkar våra uppräkningsindex. Ett arbete pågår med anledning av ovan, att undersöka och eventuellt använda ett verktyg som känns lovande för priskontrollen; ett sätt att mixa olika index och därmed få en exaktare ”korg” för att komma överens om rätt priser. Fördelen med detta är att ju exaktare det går att definiera ingående komponenter i en vara eller tjänst, desto bättre avspeglas prisutvecklingen, vilket gör att de ursprungliga anbudspriserna kommer att kunna vara lägre, då affärsrisken för leverantörerna minskar. Det går dock inte att helt bortse från risken att det i vissa speciella fall kan innebära en högre kostnadsutveckling. Jämfört med det trubbiga KPI har vi dock kommit långt.

I den tidigare delårsrapporten beskrevs hur Område inköp och upphandling arbetat med att göra vår spendanalys exaktare. Nu kan vi för första gången, när vi låst vad som ska betecknas som upphandlingsbart, och vad som inte gör det, göra en jämförelse bakåt i tiden som visar hur vår avtals- och leverantörstrohet utvecklar sig.

Under 2023 har avtalstroheten förändrats endast marginellt. Avtalstroheten januari till juni var 83,5 %; i juli till november var den 84,1 %. Den marginella skillnaden förklaras knappast av något ändrat inköpsbeteende på så sätt att verksamheterna i högre grad väljer avtalade leverantörer, utan av att när den totala inköpsmängden (med rådande restriktivitet) minskar, ökar andelen som är köpta inom avtal. Samtidigt är ett av de utpekade besparingsområdena – inhyrd vårdpersonal – ett område med hög avtalstrohet, men som ändå minskat kraftigt under hösten, från 37 miljoner i oktober till 29 miljoner i november (kostnaden omfattar mer än vad som konteras som inhyrda läkare, till exempel operationsteam).

Sett över flera års tid är avtalstroheten påfallande stabil, kring 85 %, efter att ha varit några procent högre under de år som byggnationerna pågick som mest. Exkluderar vi fastighetsområdet, har vi faktiskt aldrig haft så hög avtalstrohet som under 2023. Kostnaderna för allt som ingår i spenden, alltså även sådant som bedömts som ”icke avtalsbart”, såsom avgifter till stat, kommun och andra regioner, har även den varit lägre.

Det som kvarstår att ses över, är nyttjandet av underleverantörer inom områdena handledning, konsulter och utbildning, alla områden med många små leverantörer, och även inköp utanför avtal inom vissa medicinska specialiteter. Det är naturligtvis fullt

möjligt att det inte finns större ekonomiska vinster att göra genom upphandlingar här, men mängden leverantörer kan minska – fortfarande registreras ca 30-40st nya leverantörer varje månad i vårt spendanalysverktyg. Det är också påfallande hur många ekonomiskt små leverantörer vi har: under årets första elva månader stod 35 leverantörer (av knappt 4800) för halva den totala spenden, 386 leverantörer stod för 90 % (häri ingår då icke avtalsbara varor och tjänster, som köpt vård). 3100 leverantörer delade tillsammans på en procent av spenden. Siffrorna är liknande om man granskar endast den upphandlingsbara spenden.

Fördel med att ha färre leverantörer är att det skapar större möjligheter att arbeta med elektronisk handel, ett område där Upphandlingsområdet, IT och verksamheterna tillsammans bör kunna peka ut ett antal områden som lämpliga för att utveckla detta. Redan idag ställer vi i de flesta nya avtal krav på att vi ska kunna kommunicera våra beställningar såväl som våra ekonomiska transaktioner med leverantörerna elektroniskt, men vi har ännu inte implementerat detta fullt ut med mer än knappt 40 leverantörer. Då dessa sammantaget står för mindre än 4 % av den totala spenden 2023, och drygt 5 % av den upphandlingsbara delen, indikerar det väl hur oprecist uppföljningsarbetet tyvärr blir.

Det skulle kunna göras vinster genom ett elektroniskt fakturaflöde, både personellt, men ur vår synvinkel framför allt i form av effektivare uppföljning. Att använda oss av färre leverantörer torde också kunna skapa förutsättningar för bättre priser.

Överprövningar

Tre (3) nya överprövningar inkom under delår 2. Ett (1) mål har slutligt avgjorts av domstol.

Nya processer – pågående

Ramavtal serviceuppdrag plåtarbeten, dnr 23RS7549

Bäckaskogs Plåt AB (pågående)

Bolaget har gjort gällande att Regionens beskrivning av tilldelningskriterierna inte har varit tillräckligt transparent på så sätt att det inte tydligt framgår fullt ut vad som kommer att ligga till grund för de poäng som fördelas och resulterar i ett prispåslag. Vidare nämns att tilldelningskriterierna får oproportionerligt stort utrymme i förhållande till anbudspriset.

Regionen har vidhållit att utvärderingsmodellen är beskriven i de annonserade Upphandlingsdokumenten och har tillämpats i linje med vad som anges där. Det får anses rimligt att det vid annonsering inte kan vara säkert vilka priser som ska komma att lämnas i en upphandling och att inverkan ett tilldelningskriterium får kan variera från fall till fall trots att det är utformat på samma sätt. Att en leverantör inte är nöjd med utfallet är i sig inte en grund för överprövning utan det krävs att Regionen på något sätt har tillämpat sin utvärderingsmodell på ett felaktigt sätt, i strid med de upphandlingsrättsliga grundprinciperna.

Rättsfrågorna för domstolen att ta ställning till är således om Regionen har brutit mot likabehandlings- och proportionalitetsprincipen samt i så fall om det har kunnat leda till att Bolaget riskerat eller har lidit skada. Det är Bolaget som har den initiala bevisbördan för att så är fallet.

Tråg & lock, dnr 23RS9455

NHT Trading AB (pågående)

Av överprövningen framgår att Bolaget anser att vinnande anbud inte uppfyller alla obligatoriska krav avseende återvinningsbarhet i materialet samt beskrivningen av Bolagets miljö- och kvalitetsledningssystem. Bolaget har också hävdad att vinnande anbud är onormalt lågt. På dessa anledningar ska anbudet förkastas. För att vissa på detta har Bolaget begärt edition innebärandes att domstolen ska begära in sekretessmarkerade handlingar från Regionen och bedöma dessa.

Regionen har å sin sida påpekat att Bolaget inte har inkommit med någon bevisning för sina påståenden. Regionen har även vidtagit en utredning av vinnande anbudspris och bedömt att det är korrekt utformat. Slutligen har Regionen anfört att domstolen endast har att utreda om Regionen har gjort fel enligt LOU, inte om utvärderingen är bra eller dålig, effektiv eller ineffektiv.

Kromatografisystem, dnr 23RS9913

Konkurrensverket (pågående)

Konkurrensverket inledde under början av 2023 en utredning av Regionens avtal avseende kromatografisystem, vilket tecknades genom en frivillig förhandsinsyn. Utredningen mynnade ut i att Konkurrensverket ansökte till Förvaltningsrätten om upphandlingsskadeavgift från Regionen.

Bakgrunden till ansökan är att Regionen genomförde en upphandling som var tvungen att avbrytas då inga giltiga anbud inkom. Eftersom endast en leverantör på marknaden kan leverera det Regionen har efterfrågat, valde man att annonsera intentionen om att direktupphandla avtalet, vilket kan vara ett giltigt tillvägagångssätt enligt LOU. Då ingen konkurrent framförde några invändningar tecknade Regionen avtal med den enda leverantören på marknaden. Konkurrensverket anser i sin ansökan att Regionen borde ha konkurrensutsatt avtalet genom en upphandling alternativt behöver presentera väl underbyggd bevisning som stöd för att en upphandling inte var nödvändig att genomföra.

Rättsfrågorna i målet berör två aspekter. Den ena aspekten är när ett avtal kan sägas vara ingått mellan två parter när den skrivna avtalstiden och signeringsdatum skiljer sig åt samt om det är värdet som står i avtalet som ska räknas eller det avsedda värdet som inte återfinns skriftligen. Den andra aspekten är hur långt en upphandlande myndighet måste gå i sin utredning och sin bevisföring för att få övergå till ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering när det saknas giltiga anbud. Regionens bedömning är att den gränsen ska sättas högt men inte vara oskäligt hög och därigenom i princip ouppnåelig. Viss bevisbörda bör även åligga Konkurrensverket att styrka sina påståenden.

Tidigare rapporterade processer – Ej avslutade

Bemanningsystem hyrläkare, dnr 21RS12550

Medlo AB (pågående)

Bolaget har gjort gällande att Regionens inköp av licens på bemanningsystem för hyrläkare, som skett via Regionens licenspartner, ska ogiltigförklaras. Grunden som anges är att Regionen skulle ha genomfört en otillåten direktupphandling då denna specifika licens inte omfattas av den prislista som upprättats för avtalet med Regionens licenspartner. Bolaget har senare i processen anfört att köpet inte kan omfattas av licenspartneravtalet då det är ett IT-system och inte en licens, där Bolaget anser att en skillnad föreligger.

Regionen har i sina svar anfört att preklusionsfristen har löpt ut och att Bolagets påståenden om huruvida det är en licens eller IT-system har inkommit för sent i processen och att detta ska bortses ifrån av domstolen. Regionen har också förtydligat

och försökt visa på att ett avtal om ett helhetsansvar för licensförsörjningen inte begränsas till vissa licenser. Målet ligger för närvarande för avgörande hos domstolen och ett avgörande kan väntas under Q1 2024.

Tidigare rapporterade processer – Avslutade

DOS-Öppenvård 3-Klövern, UPPH2022-00225

Apotekstjänst Sverige AB (avslutad)

Rättsfrågorna som domstolen tog ställning till var om det var korrekt att tillämpa LUK vid upphandlingen, huruvida vinnande anbud har varit korrekt undertecknat av behörig företrädare samt om prisjusterings- och force majeureklausulerna varit proportionerligt utformade. Domstolen underkände samtliga yrkanden i överprövningen. Av särskilt intresse ska nämnas att domstolen klargör att det även vid undertecknande av anbud inte föreligger något hinder mot att en behörig företrädare undertecknar och att det därmed inte krävs att det är den behöriga firmatecknare som signerar. Det är vidare så att bevisbörda för att anbud inte har undertecknats av behörig företrädare åligger den klagande parten. Gällande klausulerna konstateras att det finns en omfattande frihet för den upphandlande myndigheten att utforma sina underlag och att klausulerna varit tydligt beskrivna i Upphandlingsdokumenten och därmed transparent redovisade. Att klausulerna skjuter över en förhållandevis stor risk på leverantören kan i regel inte anses orimligt utan får istället reflekteras genom ex. ett högre pris. Domstolens resonemang i sina domskäl får anses vara både rimliga och i linje med tidigare rättspraxis och den civilrättsliga doktrinen. Domslutet överklagades till både Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen utan att beviljas prövningstillstånd.

Sammanfattande kommentarer

Under delår 2 har endast ett mål avgjorts. Målet avgjordes på rättsfrågorna och utföll till Regionens fördel. Det var en väntad och rimlig utgång som ändå omgärdades av viss osäkerhet med tanke på de långvariga rättsprocesser och många år av överprövningar som har omgärdat DOS-avtalen. Att Målet överklagades genom hela instansordningen, märk väl utan att beviljas prövningstillstånd, ger ändå en viss tyngd till domslutet och medför förhoppningsvis att just dessa frågor inte anses vara något som rättsordningen ser som prioriterade frågor att utveckla rättspraxis i. Det hade för både Regionen och andra upphandlande myndigheter på en nationell nivå fått en stor inverkan och skapat osäkerhet om domstolen ifrågasatt vem i ett företag som kan anses som behörig företrädare. Ett exempel är att det i princip skulle omöjliggöra en delegering av ansvaret för anbudsinslämning till motsvarande grupp- och enhetschefer hos företagen. Istället skulle varje anbud behöva signeras av bolagets styrelse alternativt att det bifogas ett styrkande av styrelsens godkännande. Det skulle bidra till en krångligare process för båda sidor vid anbudslämnande och en ovälkommen rättsutveckling.

Det kan konstateras att Konkurrensverket har varit aktiva i sitt arbete och bedriver granskningar baserat på tips samt utredningar i en högre takt än tidigare. Framförallt sker en omfattande granskning av avtal som tillkommit genom undantag, se särskilt frivillig förhandsinsyn eller större ändringar av pågående avtal. Det är troligt att det aktiva arbetet kommer att fortgå, särskilt som Konkurrensverket kommer att få utökade befogenheter från 1 januari 2024. I korthet innebär det att taket för upphandlingsskadeavgift höjs från 10 till 20 miljoner kronor, tidsfristen för utredning förlängs samt att Konkurrensverket får möjlighet att själva utfärda sanktioner. Kraven höjs därmed på upphandlande myndigheter att göra rätt och för Regionen blir det viktigt att tänka igenom vägvalen vid situationer som kan anses oklara. Noterbart är även de nya kraven på riktlinjer för direktupphandling, för vilka Konkurrensverket kan förelägga myndigheten att utforma sådana om det saknas. Regionen har dock redan riktlinjer på plats redan och i dagsläget finns inget behov av att omarbete dessa.

Fortsatt gäller att relativt få av Regionens upphandlingar överprövas och att de överprövningar som inkommer ofta berör frågor där tolkningsutrymmet är lite större. Mycket sällan överprövas upphandlingarna på grund av rena felaktigheter i Upphandlingsdokumenten. En trolig förklaring är det förebyggande arbete som sker med kontinuerlig kontakt med leverantörerna och en transparent och nyfiken hållning till de synpunkter som framförs via både frågor & svar såväl som efter tilldelningsbeslut. Ett sådant arbete behöver underhållas och utvecklas, vilket kräver rörlighet och öppenhet från ansvariga handläggare. Vid korrekt tillämpning kan det bespara både Regionen såväl som leverantörerna mycket tid. En annan förklaring är den rutin och erfarenhet som byggs upp kring arbetet med upphandlingar där misstag kan elimineras genom lärdomar från tidigare upphandlingar och ett arbete med att förfinas och utveckla underlagen gör att allt innehåll inte måste skapas från grunden vid varje tillfälle.

Avslutningsvis ska påminnas om att det inte trovärdigt med en nollvision för överprövningar av upphandlingar. I vissa frågor behöver Regionen våga utmana och pröva nya tillvägagångssätt för att på så sätt kunna utveckla, både sitt arbete och rättsutvecklingen.

Övrigt

Som en följd av de besparingsåtgärder som beslutats under 2023 har ett flertal upphandlingar, som var planerade att starta under 2023, pausats. Det gäller främst investeringar inom Fastighet och Medicinsk teknik som klassats som verksamhetsanpassning och ny verksamhet, dvs. inte de som klassats som ersättning av befintlig utrustning. Men även andra upphandlingar har avbrutits, i olika skeenden av upphandlingsprocessen.

För IT-system eller medicintekniska utrustningar eller liknande som behandlar regionens information ska en informationsklassning genomföras av verksamheten innan upphandlingsprojektet startas upp. Detta medför i vissa fall en fördröjd uppstart av upphandlingsprojekt.